

Amcan Llesiant 4

Dechrau'n Dda - Sicrhau bod pob person ifanc mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant ac yn dilyn llwybrau dysgu a gyrfaol cynhyrchiol.

Gweithio tuag at sicrhau bod Addysg, Cyflogaeth a Hyfforddiant yn parhau

Nid oes canlyniadau cyhoeddus ar gael ar hyn o bryd ar gyfer disgyblion a adawodd ysgolion yng Nghymru yn ystod 2019. Ceir y canlyniadau o Arolwg Hynt Disgyblion Gyrfa Cymru, ond ni chafodd ei gynnal ym mis Mawrth 2020 o achos y pandemig COVID-19. Fodd bynnag, mae gwaith i sicrhau bod ein holl bobl ifanc yn aros mewn Addysg, Cyflogaeth a Hyfforddiant Seiliedig ar Waith wedi parhau a chafwyd cadarnhad y bydd prosiectau a Ariennir gan Gronfa Gymdeithasol Ewrop yn parhau tan fis Awst 2021.

Pam mae'n bwysig

- Mae lleihau nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) yn lleihau effaith tlodi a'r gost ehangach i gymdeithas o wasanaethau cymorth, dibyniaeth ar fudd-daliadau a throseddu.
- Mae mwyhau cyfleoedd bywyd plant yn hanfodol, a sicrhau bod cynifer o bobl ifanc â phosibl yn gallu camu ymlaen i'r chweched dosbarth mewn ysgolion, i Golegau Addysg Bellach, i gael prentisiaethau, neu i gael hyfforddiant neu waith.
- Mae'n galluogi pobl ifanc i gyfrannu'n gadarnhaol at eu cymunedau lleol.

Mesurau Llwyddiant

1.8% o ddisgyblion Blwyddyn 11 a

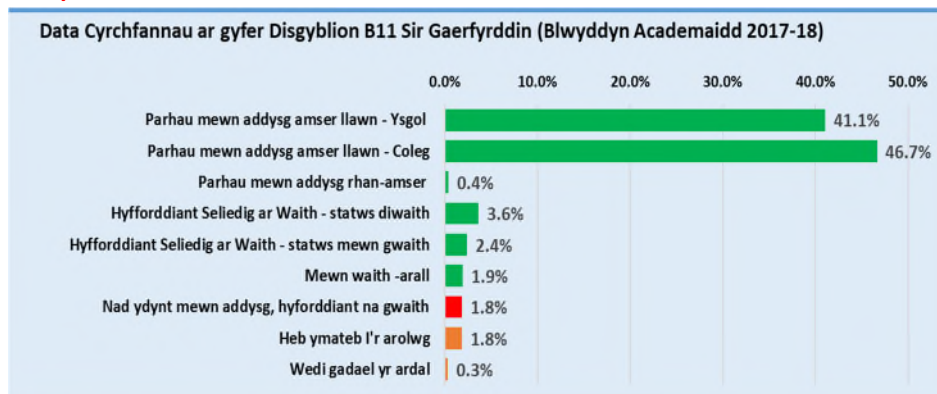
4.9% o ddisgyblion Blwyddyn 13

nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth a Hyfforddiant (NEET)
(Y flwyddyn flaenorol - Bl. 11: **1.4%** a Bl. 13: **3.0%**)

Egluro'r Canlyniadau

Mae'r Swyddfa Rheoli Ystadegau wedi datgan na fydd canlyniadau'r mesur hwn yn cael eu cyhoeddi eleni gan ei bod wedi newid ei harferion casglu a rhyddhau data, gan ganolbwyntio ei hymdrechion ar ddadansoddi blaenoriaethau wrth i'r galw gynyddu am ystadegau a data i fesur effaith pandemig COVID19. **Mae'r data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer 2018/19 (Blwyddyn academiaidd 2017-18) uchod ac isod:**

- 1.8%, neu 32 o ddisgyblion **Blwyddyn 11** yn NEET, sy'n cyfateb i 96.1% o ddisgyblion, neu 1,743 o ddisgyblion sy'n dal mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant. Roedd nifer fach o ddisgyblion (38), naill ai heb ymateb i gysylltiad neu yr oedd yn hysbys eu bod wedi gadael Sir Gaerfyrddin. Y canlyniad oedd y 14^{eg} gorau yng Nghymru ac roedd yn uwch na chyfartaledd Cymru o 1.6%.

- 4.9% neu 33 allan o 673, o ddisgyblion **Blwyddyn 13** yn NEET, a 41 o ddisgyblion oedd naill ai heb ymateb i gysylltiad neu yr oedd yn hysbys eu bod wedi gadael yr ardal. Mae'r ffactorau oedd yn effeithio ar y canlyniad o'r blaen yn cynnwys cost gynyddol addysg uwch, ymwybyddiaeth pobl ifanc o gyfleoedd hyfforddiant a gwaith, a diffyg adnabod gan ysgolion o'r grŵp hwn o bobl ifanc yn dilyn canlyniadau Safon Uwch. Byddwn yn ceisio data ansoddol i wella'r sefyllfa hon.

***"Roeddwn i'n hoffi cael cyfle i siarad
am bethau sy'n fy mhoeni"***

Cyfeiriwyd person ifanc at brosiect Cynnydd ar ôl symud i'r ardal flwyddyn ynghynt, ac er ei fod ar gofrestr ysgol uwchradd leol, nid oedd wedi ei mynychu o gwbl.

Trefnodd Gyrfa Cymru leoliad gwaith a helpu'r person ifanc i ddatblygu cynllun ar gyfer y dyfodol. Gwelodd y Tîm Ymgysylltu ag Ysgolion y person ifanc am 2 sesiwn yr wythnos. Rhoddwyd cymorth 1 i 1 i ennill cymhwyster a chymorth mewn perthynas â pherthnasoedd iach a rheoli dicter, yn ogystal â chanolbwyntio ar gynyddu hunan-barch, hyder a dyheadau. Roedd sesiynau grŵp yn cynnwys amrywiaeth o weithgareddau gan gynnwys siarad a gwranddo, gweithgareddau STEM, herio rhagfarnau, a gwella sgiliau cymdeithasol. Hefyd cafodd y person ifanc ei gyfeirio at glybiau ieuentid lleol a chlybiau paffio, a chynigiwyd cymorth iddo fynychu'r clybiau hyn os oedd yn dymuno gwneud hynny.

Ymgysylltodd y person ifanc yn dda iawn a chwblhau cymhwyster BSC ac OCN Prosesu Geiriau o Agored Cymru. Mae'r Person Ifanc wedi gwneud cynnydd mawr o ran datblygu sgiliau cymdeithasol a rheoli emosiynau/teimladau. Mae'r Person Ifanc yn fwy cadarnhaol ynghylch y dyfodol ac yn sylweddoli i raddau fwy fod gan weithredoedd ganlyniadau. Dechreuodd y person hwn hyfforddeiaeth ac nid oedd bellach yn NEET.

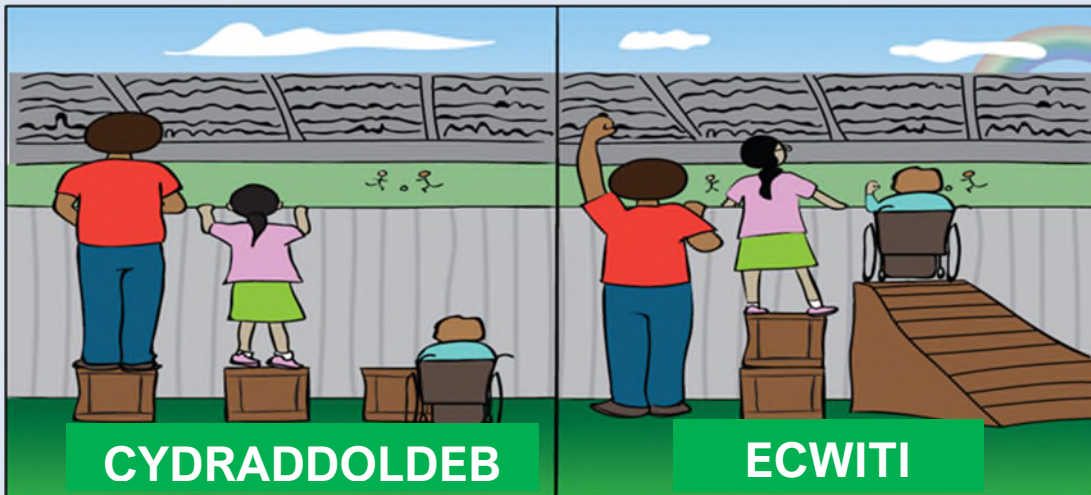
Cynnydd a wnaed

- Rydym wedi parhau i gyflawni elfennau lleol prosiectau Cronfa Gymdeithasol Ewrop Cynnydd a Cam Nesa. Mae llawer o bobl ifanc sydd mewn perygl o fod yn NEET wedi ennill cymwysterau, wedi symud ymlaen i gyflogaeth, addysg neu hyfforddiant ac wedi gwella eu presenoldeb, eu cyrhaeddiad a'u hymddygiad o ganlyniad i ymyriadau Cynnydd.
- Yn ystod y 5 mlynedd diwethaf, mae pobl ag anableddau dysgu yn Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin a Cheredigion wedi cydweithio i ddatblygu Siarter Anableddau Dysgu - rhestr syml yn nodi'r pethau maent yn eu disgwyl a'u hangen i fyw bywydau hapus. Mae'r Siarter wedi ei datblygu â chefnogaeth gan Gronfa Gofal Canolraddol Llywodraeth Cymru, Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru a Choleg Sir Benfro. Fe'i cefnogir gan Gyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Penfro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda. Gall trefnwyr, cwmnïau ac unigolion lofnodi'r siarter ac ymrwmo i drin pawb yn gyfartal. Bydd marc ansawdd yn cael ei ddatblygu a fydd yn cael ei roi i sefydliadau neu fusnesau sy'n dangos eu bod yn bodloni safonau a dyheadau'r siarter.
- Mae'r Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuentid (YEPF) yn rhan annatod o'r Gwasanaeth Cymorth Ieuentid. Mae Cyfarfodydd Proffil Asesu Bod yn Agored i Niwed wedi cael eu cynnal bob tymor yn narpariaeth ysgolion uwchradd y sir. Yn ogystal, cynhelir Cyfarfodydd Cymorth i Gyflogaeth, Addysg a Hyfforddiant gyda rhanddeiliaid allweddol ar gyfer y rhai dros oedran ysgol statudol.
- Cafodd y cwricwlwm newydd ar ei ffurf derfynol ei ryddhau ar 28 Ionawr 2020. Felly, mae momentwm wedi bod yn adeiladu o ran cymorth ERW (Addysg drwy Ddysgu Rhanbarthol) i'w weithredu mewn ysgolion. Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wrthi'n cefnogi'r ymdrech hon ac mae ein dehongliad lleol o'r cwricwlwm newydd yn dal i gael ei lunio.

Y ffordd rydym yn gweithio

Polisi Ecwiti'r Adran Addysg a Gwasanaethau Plant

MAE POB DYSGWR YN BWYSIG: Cynigion i hyrwyddo Tegwch, Llesiant, Cynhwysiant a Rhagoriaeth yng nghymunedau dysgu Sir Gaerfyrddin

Gwella cyfleoedd i bawb:

- Mae cynnwys pob dysgwr a sicrhau bod pob unigolyn yn cael yr un cyfle i wneud cynnydd addysgol sylweddol yn hawl ddynol sylfaenol. Dylai hyn gael ei ategu gan system addysgol **deg a chynhwysol**
- Mae cymunedau dysgu teg a chynhwysol hefyd yn pwysleisio **llesiant disgyblion**, ynghyd â ffocws ategol ar **ragoriaeth** addysgol
- Gall grymoedd mawr megis globaleiddio, mudo, newid economaidd a chymdeithasol ledaenu anghydraddoldebau yn ein cymunedau, mewn teuluoedd ac yn y lleoliadau dysgu sy'n eu gwasanaethu. Ein dymuniad yn Sir Gaerfyrddin yw nad oes neb yn cael ei adael ar ôl **ac y gall pob plentyn fod cystal ag y gallai fod**, drwy gael pob **cyfle i wireddu ei botensial yn llawn**
- Yn ei hanfod, mae '**Pob dysgwr yn bwysig ac yn gydradd**' ac mae'r ddogfen hon yn paratoui'r ffordd tuag at wireddu'r ddelfryd honno yng nghymunedau dysgu Sir Gaerfyrddin
- Caiff yr awydd hwn i ddatblygu polisi ac arfer yn y maes hwn ei reoli gan ein **pwrpas moesol** cyfunol dros addysg, a dymunwn gynnig camau gweithredu ar sail ffrâm gyfeirio **foesegol** y cytunir arni'n gyffredinol
- Cyfeirir at y cefndir o bolisi rhyngwladol a chenedlaethol, sydd o blaid cynnig gweledigaeth a fydd yn creu unoliaeth yn y maes ymarfer datblygol hwn.
- Mae gennym eisoes lawer i'w ddathlu yn Sir Gaerfyrddin wrth hyrwyddo tegwch a chynwysoldeb.
- Gellir cyd-adeiladu'r dyfodol hwn ymhellach gyda swyddogion allweddol ac ymarferwyr ysgolion
- Byddai'n ymddangos bod sicrhau **safonau gofynnol** mewn addysg gynradd ac uwchradd yn hanfodol os ydym i **gael cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol**
- Er mwyn cyflawni lefel mor uchel â phosibl o **gydraddoldeb** (y nod yn y pen draw), bydd angen cymhwyso'r modd i'r perwyl hwnnw (**tegwch, llesiant, cynhwysiant a rhagoriaeth**)

Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Addysg a Phlant
Y Cyngorydd Glynog Davies